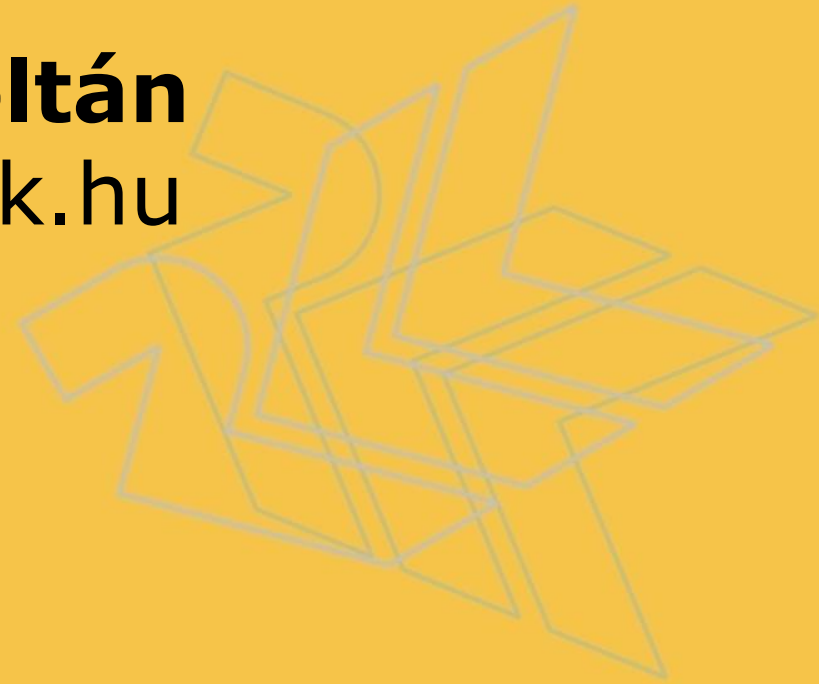

A KETTŐS VASFÜGGÖNYTŐL AZ ÚJ KERÍTÉSEK, FALAK ÉPÍTÉSÉIG

Hajdú Zoltán
hajdu@rkk.hu

A XX. században többször, s alapvető változások következtek be Európa államföldrajzi viszonyaiban, az államhatárok többször átrendeződtek

- Államföldrajzi átrendeződések az I. világháború előtt és után
- Államföldrajzi átrendeződések a II. világháború alatt és után
- Államföldrajzi folyamatok a hidegháború után

A hidegháború végén kibontakozó államföldrajzi folyamatok

- A „hidegháború végének alapvető meghatározottsága: a szovjet blokk a hidegháború vesztese
- A vesztes főbb strukturális jellemzői:
 - gazdasági válság,
 - társadalmi válság,
 - politikai válság,
 - erkölcsi válság,
 - államválság

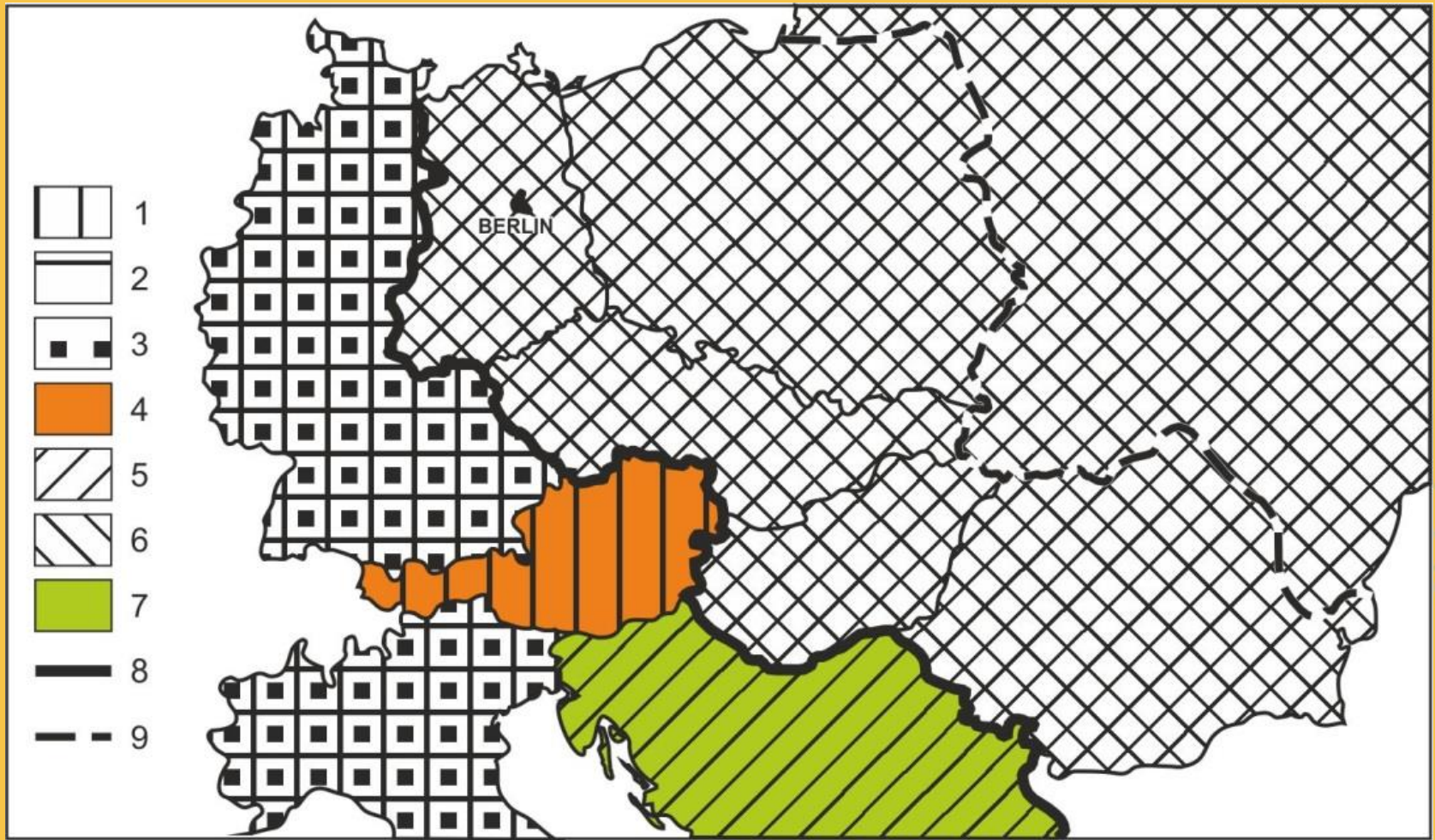

A kettős vasfüggöny az 1980-as évek végén

Rendszerhatárok Közép-Európában, 1989

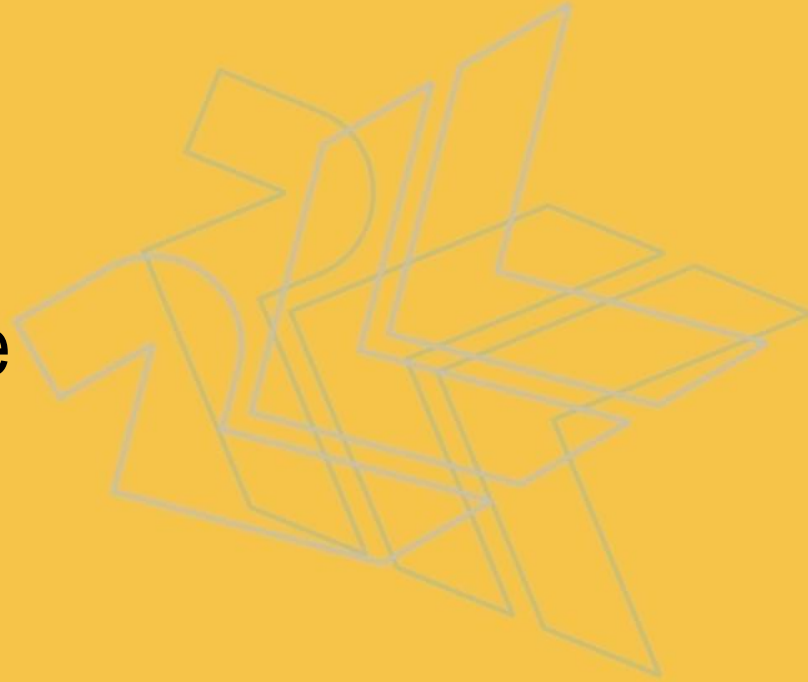
A szocialista föderációk felbomlása, 1991-1995

A Szovjetunió felbomlásának államosodási következményei Közép-Európában

- Új államok sorának a létrejötte:
- Balti államok
- Fehéroroszország
- Ukrajna
- Moldávia
- Kalinyingrád sajátos helyzete

A Cseh és Szlovák Köztársaság megszűnés, (1992. XII. 31.)

- A föderatív állam két részének eltérő struktúrái
- Két államalkotó, egy nagy (magyar) sok kis kisebbség
- A politikai elitek érdeke a felbomlásban
- A nemzetállamok építésének különbségei

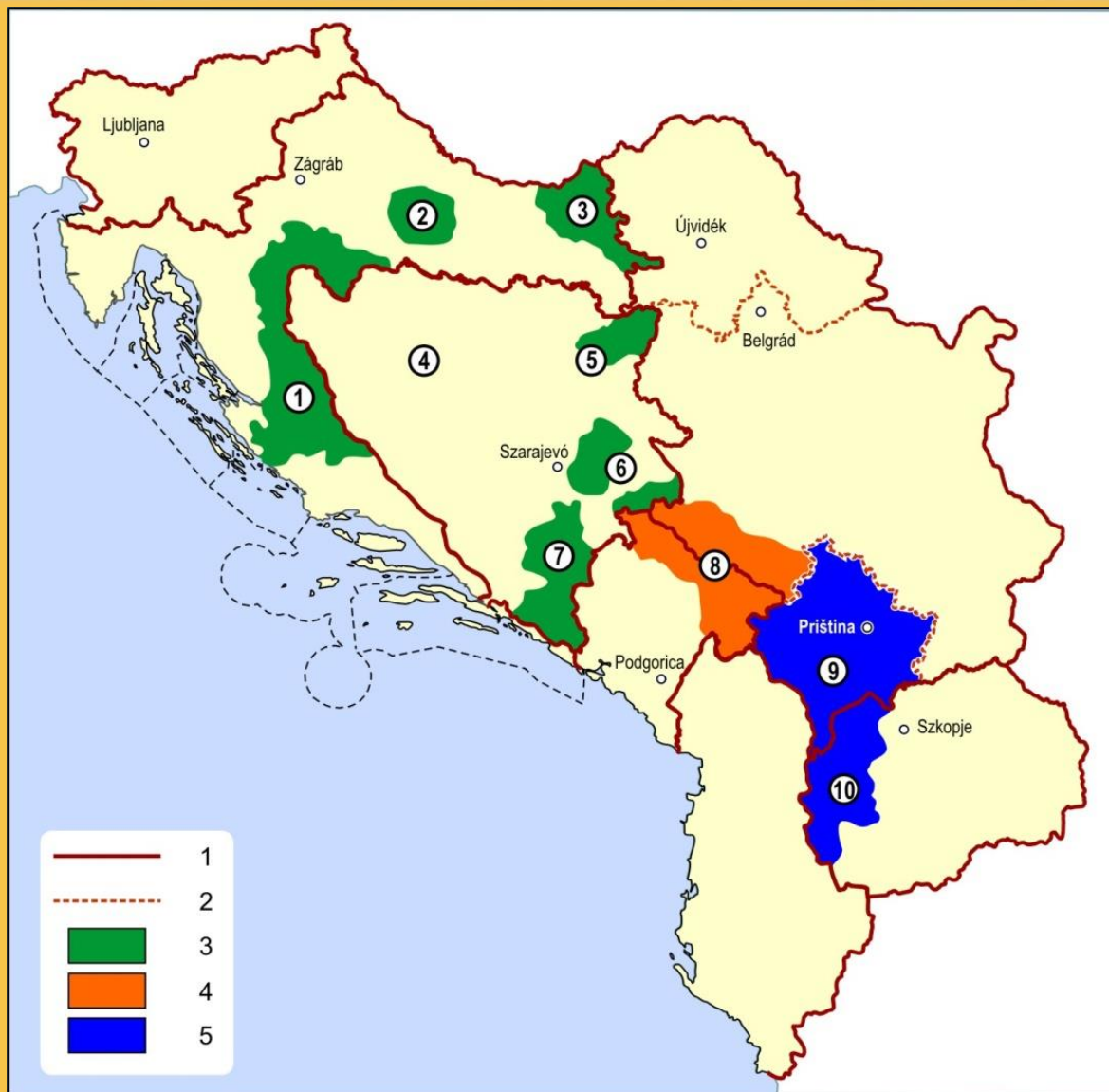
A soknemzetiségű állam felbomlása soknemzetiségű
kisállamokra

A nemzetiségi régiók lázadása az új államok keretei
között

Katonai frontok, demarkációs vonalak, aknamezők,
nemzetközileg kikényszerített határok

Nagyállam-tervek

„A lázadó régiók a volt Jugoszláviában”

Ha nincs Jugoszlávia, akkor Nagy-Szerbia kell

Ha mindenki nagy, akkor Nagy-Albánia kell

Albanians in neighboring countries

- Republic of Albania
- Area in neighboring countries where Albanians are the majority
- Area in neighboring countries with a significant Albanian minority

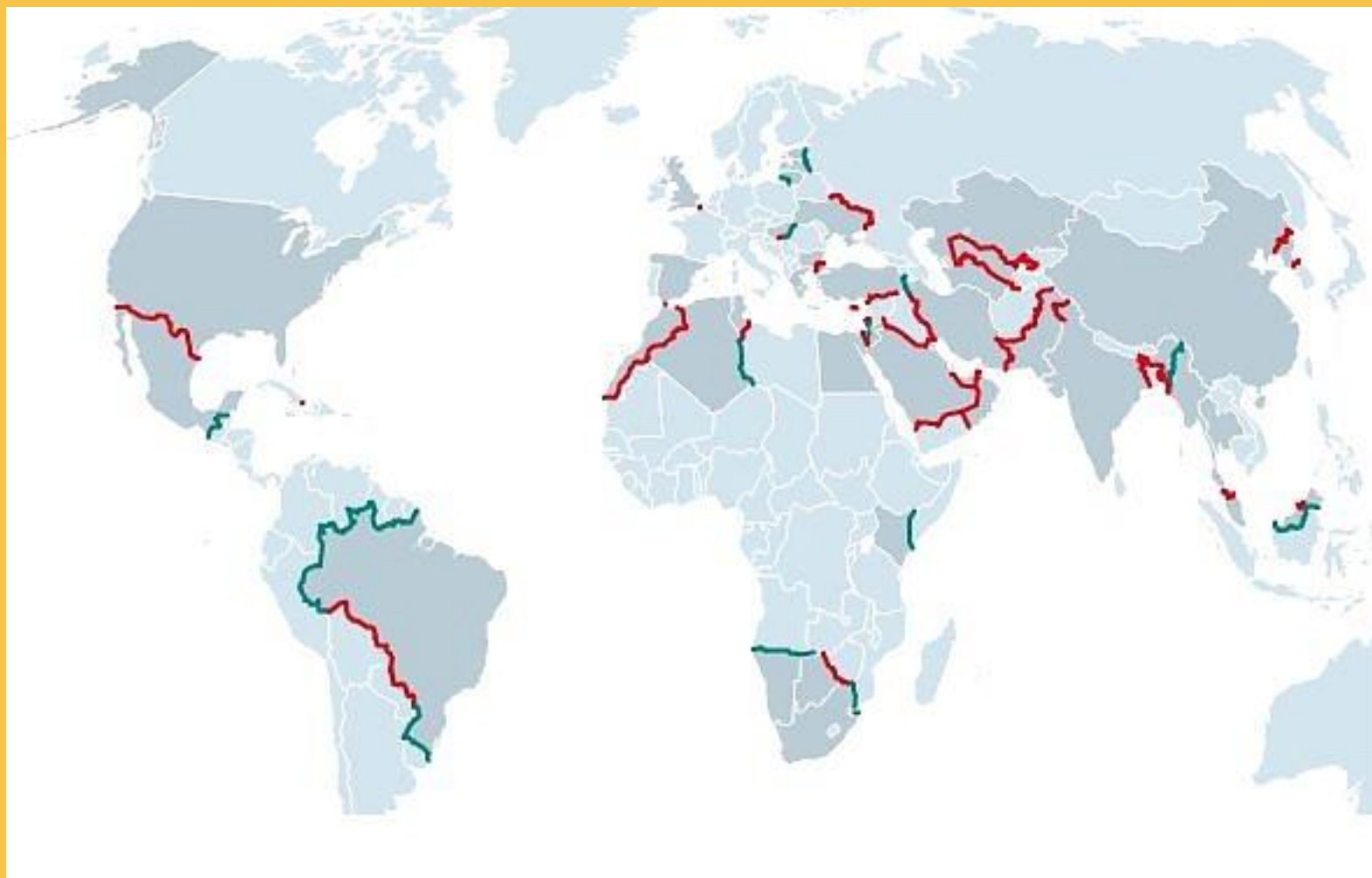

Az államterek és államhatárok globalizációs folyamatai

- Új államok tömeges keletkezése, különösen Európában
- A régi kerítések, falak egy részének lebomlása, ugyanakkor újak keletkezése
- Instabil, védekező államok: 1989-2015 között 8000 km hosszúságban épültek globálisan új határkerítések, határárkok, határfalak

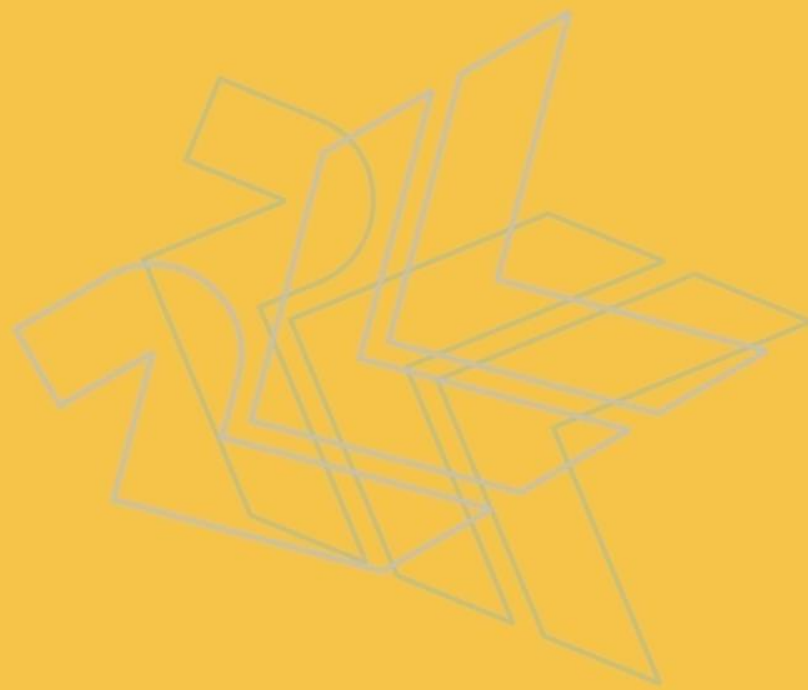
Létező és épülő határkerítések, 2015 (ECONOMIST)

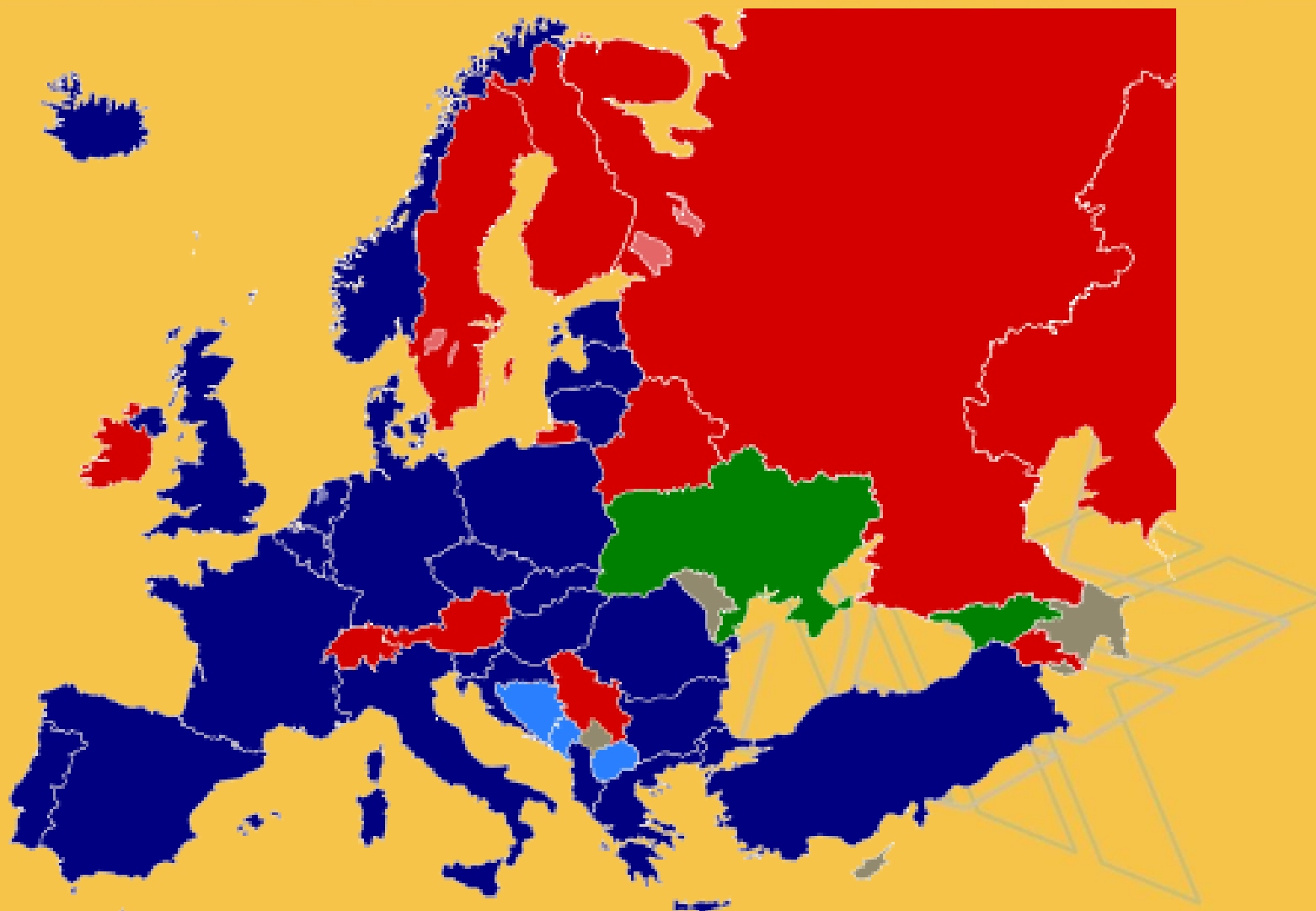
Kelet-Közép-Európa formálódó politikai terei és térszervezési intézményei

- A korábbi „ellenség karjaiban”, beintegrálódás a korábban kialakult szövetségi rendszerek keretei közé
- A NATO és bővítése
- Az EU és bővítése
- Schengen és bővítése

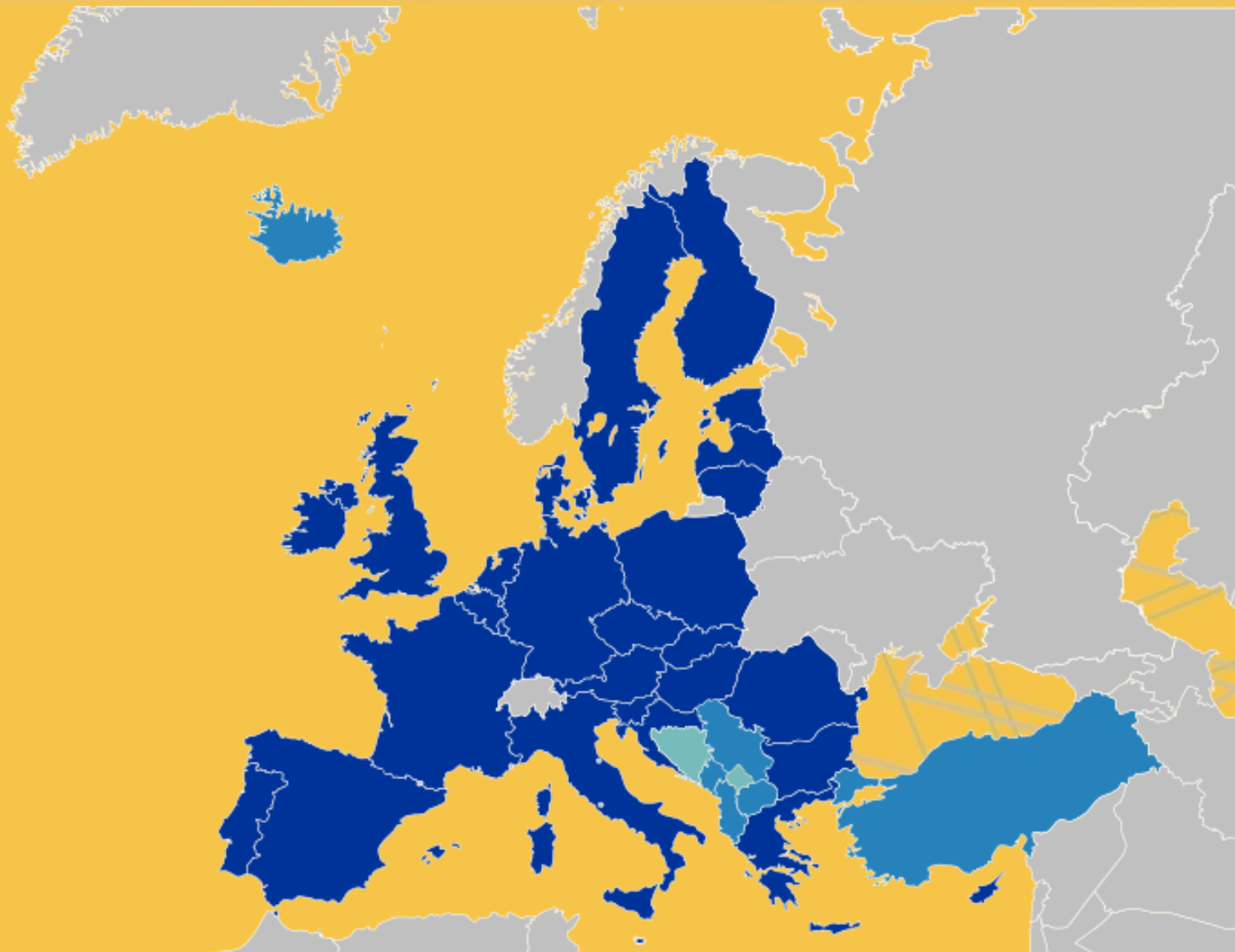

Varsói Szerződésből, a Szovjetunióból a NATO-ba

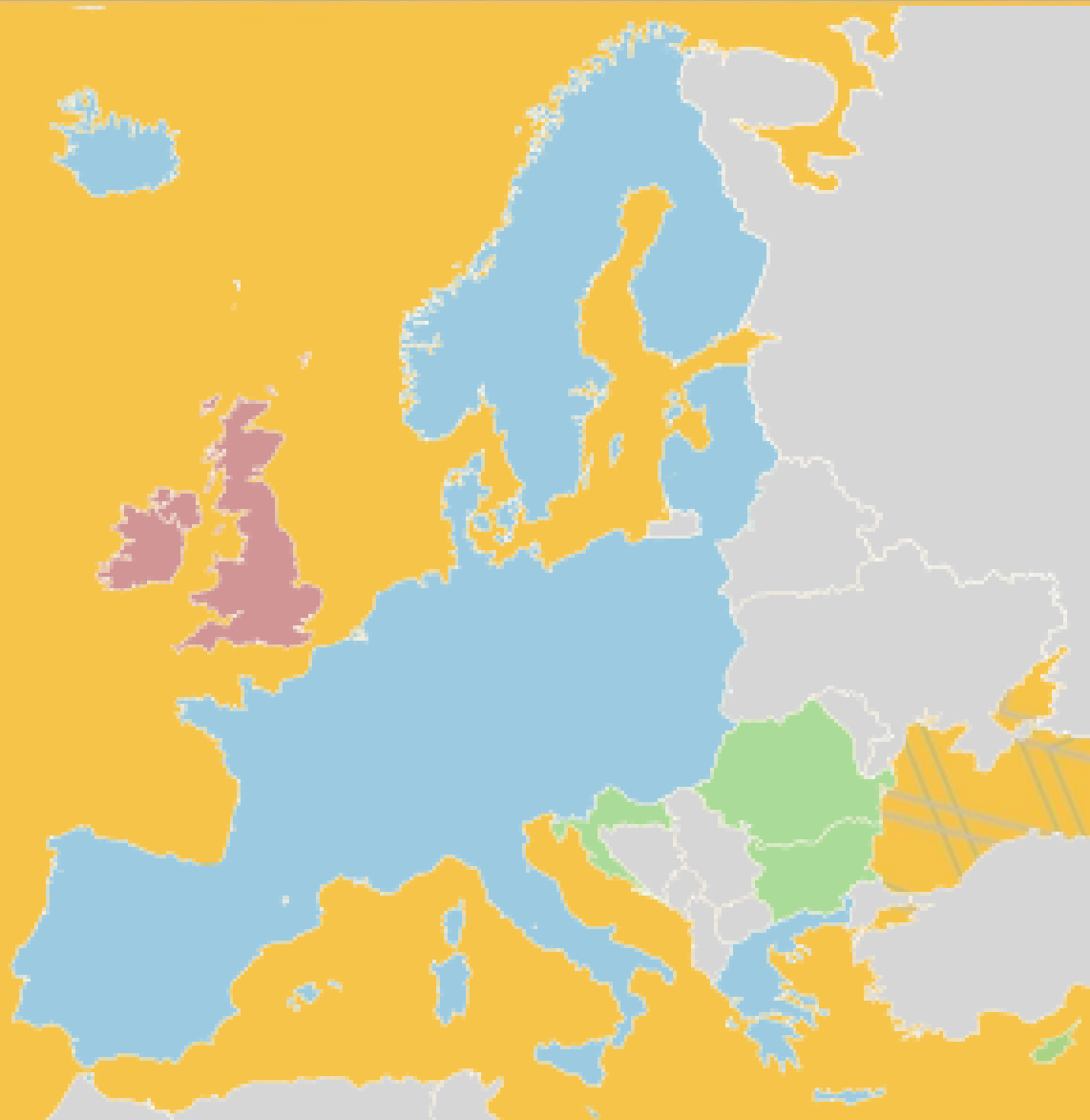

A KGST-ből az Európai Unióba

A „vasfüggönyök közül” Schengenbe

Szomszédságunk: kerítések és kerítéstervek 2015

MTA Regionális Kutatások Központja

A szocialista vasfüggönyből schengeni határ, a két Szelmencnél, 2015

Van ahol lönek is: Orosz-ukrán határ, 2015

A magyar államhatárok hosszabb része schengeni külső határ, 2015

Magyarország határszakaszai: hova kerülnek, kerülhetnek kerítések?

- Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

